

Gemeente Rotterdam
Gemeenteraad
d.t.k.v de griffie
Coolsingel 40
3011 AD ROTTERDAM

datum **ons kenmerk**
1 juni 2026 RR/26.26/SK/JW/CM

pagina **betreft**
1 van 4 Onderzoeksprogramma Rotterdam 2026-2027

Geacht raadslid,

Eerder informeerden wij u dat we na de gemeenteraadsverkiezingen een onderzoeksprogramma opstellen.¹ Hierbij zenden wij u het programma toe met de onderzoeken voor de rest van 2026 en voor 2027. Daarnaast bevat deze brief ter informatie een overzicht van de lopende onderzoeken.

Met dit programma geeft de rekenkamer u over een langere termijn inzicht in de onderwerpen. De rekenkamer werkt voor de uitvoering met een voortschrijdende planning. Dit betekent dat het precieze moment van uitvoering, bijvoorbeeld door verzoeken vanuit de gemeenteraad, of door de beschikbaarheid van expertise en teams, binnen de planning kan schuiven.

Werkwijze onderzoeksprogrammering

Op 22 mei 2026 heeft de rekenkamer een sessie met raadsleden georganiseerd over de onderzoeksprogrammering. In deze sessie is een shortlist van onderwerpen besproken. De rekenkamer heeft de shortlist conform de werkwijze onderzoeksprogrammering op basis van input van stakeholders, burgers en een interne pitchsessie samengesteld. Daarbij is gebruik gemaakt van de onderstaande selectiecriteria.

Selectiecriteria

- Gemeente is verantwoordelijk voor thema (minimumeis)
- Passend bij bevoegdheden en positie rekenkamer (minimumeis)
- Maatschappelijke of financiële impact is groot
- Timing: onderzoek doen is nu relevant
- Het raakt burgers
- Gemeente loopt risico
- Spreiding over thema's (eis voor gehele programma)

¹ Rekenkamer Rotterdam, "Stand van zaken onderzoeksprogramma," Gemeenteraad Rotterdam (rekenkamerbrief, [25bb007042](#), 30 september 2025).

Thema's

De uitkomsten van de sessie heeft de rekenkamer benut om tot een definitieve keuze van thema's te komen. Uiteindelijk is de keuze gevallen op de onderstaande onderwerpen. Per onderwerp is een korte toelichting opgenomen van de insteek van het onderzoek.

Onderzoek
Demonstratierecht
Filantropiebeleid cultuur
Camera's in de openbare ruimte
Beleid arbeidsbeperkten
Zwerfafval en naastplaatsingen
Dienstverlening MKB-ondernemers
Beleid kleine kernen
Gezamenlijk onderzoek rekenkamer-ombudsman

Demonstratierecht

Demonstraties zijn gebonden aan regels. Rotterdam heeft procedures voor de kennisgeving van een demonstratie. En de burgemeester kan beperkende bevoegdheden inzetten. Het onderzoek moet inzicht geven in de toegankelijkheid van de kennisgevingsprocedure, de toepassing volgens de Wet openbare manifestaties (Wom) en de invulling van de nazorg, verantwoording en evaluatie.

Filantropiebeleid cultuur

Binnen de gemeente Rotterdam bestaan geen formele kaders voor de omgang met filantropische initiatieven. Wel is er een convenant met fondsen afgesproken, dat in januari 2026 vijf jaar bestond. Het onderzoek richt zich op het bieden van inzicht in de mate waarin fondsen bijdragen aan culturele initiatieven in Rotterdam en de wijze waarop de gemeente daar afwegingen in maakt. Daarbij wordt gekeken hoe deze afwegingen zich verhouden tot die voor andere spelers binnen de culturele infrastructuur. Tot slot is aandacht voor de mate waarin de raad haar kaderstellende en controlerende taak kan uitoefenen.

Camera's in de openbare ruimte

Rotterdam gebruikte in 2025 565 gemeentelijke camera's in gebieden waar de openbare orde onder druk staat. Sinds 2025 werkt de gemeente met zogenaamde outputdoelen om de prestaties te monitoren en waar nodig bij te sturen. Doelen zijn het de-escaleren van incidenten, meekijken en ondersteunen bij incidenten en bescherming van politie en hulpverleners. Het onderzoek richt zich op het krijgen van inzicht in de wijze waarop gemeentelijke camera's in de praktijk worden gebruikt. Ook wordt gekeken naar de gevolgen van het werken met outputdoelen. Levert dit voldoende onderbouwing op van effecten voor de inzet van camera's door de gemeente?

Beleid arbeidsbeperken

Vanuit de Participatiewet is de gemeente verantwoordelijk voor het begeleiden van inwoners met een arbeidsbeperking naar werk, voor het aanbieden van voorzieningen ter ondersteuning en voor het stimuleren van werkgevers om arbeidsgehandicapten in dienst te nemen. De gemeente zet hiervoor verschillende maatregelen in. Insteek van het onderzoek is te beoordelen in hoeverre de gemeente mensen met een beperking weet te bereiken en vervolgens goede ondersteuning biedt. Ook wordt aandacht besteed aan de vraag hoe duurzaam het resultaat van de gemeentelijke ondersteuning is.

Aanpak zwerfafval en naastplaatsingen

De gemeente zet veel verschillende instrumenten in om zwerfafval te voorkomen en bestrijden; van gedragsbeïnvloeding tot handhaving. Het onderzoek richt zich op het inzichtelijk maken welke maatregelen de gemeente inzet en hoe deze feitelijk worden uitgevoerd. Daarnaast wordt gekeken of voldoende wordt ingespeeld op het gedrag van inwoners. Hiermee moet duidelijk worden in hoeverre de gemeente effectief en doelmatig inzet op een schone stad.

Dienstverlening MKB-ondernemers

Met het MKB-actieplan 2023-2026 beoogt de gemeente de dienstverlening aan ondernemers te verbeteren. De ondernemersbalie is het belangrijkste aanspreekpunt van de gemeente voor ondernemers. Het onderzoek richt zich op de vraag of de ondernemersbalie erin slaagt de dienstverlening goed op de behoefte van ondernemers aan te laten sluiten. Daarnaast wordt gekeken naar de kwaliteit van de uitvoering door de balie.

Beleid kleine kernen

Rotterdam heeft vier kernen (Heijplaat, Hoek van Holland, Pernis en Rozenburg) die ver van het centrum liggen en op veel aspecten afwijken van andere delen van Rotterdam. In 2020 is de gemeente gestart met een programma voor deze 'kleine kernen'. In het programma zijn verschillende uitdagingen en maatregelen opgenomen. De vraag is in hoeverre het programma daadwerkelijk leidt tot de gewenste resultaten. Het onderzoek richt zich op de vraag welke maatregelen dankzij het programma daadwerkelijk zijn gerealiseerd, welke aanpak daarin werkt en wat bewoners uit de vier gebieden ervan merken.

Gezamenlijk onderzoek rekenkamer-ombudsman

De rekenkamer en ombudsman zijn voornemens een gezamenlijk onderzoek uit te voeren. Op dit moment vindt een verkenning plaats naar twee mogelijke thema's binnen het domein armoede/schulden. Een mogelijk thema is de bijzondere bijstand. Het andere thema is de gemeente als schuldeiser. Op basis van de gezamenlijke verkenning met de ombudsman zal één van beide thema's worden gekozen.

Meerjarige onderzoekslijnen

Daarnaast heeft de rekenkamer twee meerjarige onderzoekslijnen.

- De rekenkamer voert sinds 2002 onderzoek uit naar de collegetargets. Indien het nieuwe college opnieuw collegetargets formuleert, zal de rekenkamer hier ook de komende raadsperiode onderzoek naar doen.
- Sinds 2025 voert de rekenkamer onderzoek uit rondom de P&C-cyclus. De komende jaren kunt u 'rode draden' onderzoeken verwachten bij de begroting en jaarstukken. Aanvullend zal de rekenkamer de onderbouwing van de begroting onderzoeken.

Lopend onderzoek

Onderstaande tabel bevat de onderzoeken, waar de rekenkamer op dit moment aan werkt.

Onderzoek	Status
Toegankelijkheid stemlokalen	afrondende fase
Sportbeleid	afrondende fase
Wet betaalbare huur	afrondende fase
Huiselijk geweld	uitvoering
Klimaataanpak	uitvoering
NPRZ	opzetfase
Erfpacht	opzetfase

Uitvoering

De uitvoering van de nieuwe onderzoeken vindt in de komende anderhalf jaar gefaseerd plaats. Voor ieder onderzoek publiceren we eerst een onderzoeksopzet die we aan u toesturen. In de opzet wordt ook de planning en het verwachte moment van publicatie vermeld.

Met vriendelijke groet,



Prof. dr. S.J. (Sjoerd) Keulen
Directeur